TRAIAN UBA

CASETA

11

TRAIAN UBA

CASETA

CASETA

CASETA

CASETA

CASETA

CASETA

CASETA

CASETA

EDITURA TINERETULUI

www.clubul-temerarilor.blogspot.com

Coperta de ALBIN STĂNESCU

În dimineața zilei de 3 octombrie 1944, orele $7,^{30}$, de pe aeroportul de campanie din Turda decolase, ca de obicei, un avion „IAR"-35, pentru a executa o misiune de recunoaștere și a fotografia pozițiile dușmane din raionul comunei Răchișani. Hitleriștii concentraseră acolo două divizii, în scopul de a contraataca la nord-vest de Turda.

Trupele române își desfășurau atacul pe direcția Apahida-Cluj, în timp ce la marginea orașului Turda, pe vechiul aeroport, se instalaseră cîteva escadrile românești, din subordinea Armatei. Dintr-una din escadrile făcea parte și locotenentul Jurcă, pilot încercat, care în primele lupte deasupra Bucureștilor, împotriva „Stukas"-urilor fasciste, la 24 august 1944, reușise să doboare două avioane dușmane.

Ofițerul avea ca mitralior de bord pe adjutantul Tudor.

Jurcă era de statură mijlocie, liniștit de felul său, modest și, mai ales, conștiincios. De fiecare dată, cînd se întorcea din zbor, raporta laconic comandantului îndeplinirea misiunii :

— Domnule colonel, echipajul avionului de recunoaștere „I.A.R."-35 și-a îndeplinit misiunea.

Odată, însă, ceilalți aviatori au crezut că Jurcă și-a găsit sfîrșitul. „Vînătorii" îl văzuseră cu ochii lor cum a căzut pe o aripă, urmărit de un „Messerschmidt". La apelul prin radio, „IAR"-ul nu a mai răspuns.

Mare a fost bucuria tuturor cînd, după aterizare, s-au pomenit cu „Moș Costică" (așa era botezat acest tip de avion vechi, cu viteză mică, răpăind neregulat din eșapament, dar venind totuși calm la sol). Avea fuselajul ciuruit de gloanțe, iar pe fundul rezervorului spart, benzină abia de-un deget.

După ce au coborît din carlingă, cei doi piloți au fost purtați pe brațe pînă la popotă. Locotenentul Jurcă se simțea stînjenit de asemenea primire, în schimb, adjutantul Tudor — mitraliorul — a povestit cu lux de amănunte cum a reușit pilotul să scape cu fața curată. A aterizat pe o miriște între două lanuri de porumb, a înfundat cu ceva știuleți gaura rezervorului din care curgea benzina, și-n timp ce trei motociclete hitleriste se apropiau de ei, Jurcă le-a fugit de sub nas, decolînd.

Era important ceea ce aduseseră de la inamic. Fotografiaseră, la joasă înălțime, un divizion de artilerie antiaeriană grea, amplasat într-o pădure, defrișată pe parcele, care dăduse mult de furcă aviatorilor.

În aceeași noapte, divizionul cu pricina și-a sfîrșit existența. Echipajul avionului românesc fusese decorat cu ordinul „Steaua României".

Bucuria o împărtășiseră deopotrivă și motoriștii avionului, sergentul Măceș și caporalul Bogdan, care deserveau zi și noapte pe bătrînul „Moș Costică".

Dar iată că în această dimineață de 3 octombrie 1944, „Moș Costică" nu se mai întorsese din misiune. Radiotelegrafistul de serviciu prinsese următoarea radiogramă, la cîtva timp după decolare :

„...Sînt Rîndunica, Rîndunica ! Profundorul lovit... mitraliorul rănit... Încerc aterizarea în dispozitivul inamic... Încerc aterizarea..."

Colonelul, comandantul regimentului de aviație, la aflarea acestei radiograme, a mormăit o înjurătură printre dinți la adresa hitleriștilor și a comunicat la Cartierul Armatei că nu le poate furniza deocamdată nici o fotografie asupra dispozitivului inamic din sectorul Apahida-Cluj.

— Colonele, trebuie cu orice preț să obții fotografiile. Sîntem informați că *acolo* există o rețea de *radar* care ne pune serios bețe-n roate. Dacă n-o distrugem zilele astea, iar se va muta și iar va fi greu s-o găsim.

— Am înțeles, domnule general, dar în această misiune a fost doborît unul dintre cei mai buni piloți, locotenentul Jurcă.

— Cine ? Jurcă ? Băiatul acela pe care l-am decorat de curînd ?

— Întocmai.

— Trebuie să facem pe dracu-n patru și să-l găsim, colonele ! Cu orice preț ! Personal i-am cerut să-mi aducă fotografii dintr-un careu anume, unde bănuiesc instalația *radar*.

Trecuse de amiază. Toate avioanele veniseră acasă, afară de „I.A.R."-35. În ziua aceea, la popotă mîncarea a rămas neatinsă în farfurii. Căpitanul Lascu, comandantul batalionului de deservire a aeroportului, a venit în bordeiul motoriștilor.

Sergentul Măceș a vrut să dea raportul, dar căpitanul l-a oprit printr-un semn. Era însoțit de un subofițer care ținea în mînă o bandă lungă de hîrtie, de felul celor de telegraf.

— Băieți — răsuflă el ușurat — locotenentul Jurcă a transmis acum cîteva minute...

— Trăiește ? izbucniră motoriștii.

— Da. S-a dezlegat cifrul, spuse el luînd banda de hîrtie din mîna telegrafistului, și citi rar și grav, ca și cînd ar fi transmis chiar aviatorul lor : *„...Transmite Jurcă... Sînt în satul Răchișani... lîngă Someș... rănit... în casa lui Pall Francisc... Posed fotografii importante cu noile poziții inamice... Caseta e la mine... intactă..."*

Sergentul Măceș se apropie de ofițer. Îi năvălise sîngele în obraji.

— Ați zis Răchișani ? În casa lui Pall Francisc ?

— Da, sergentule !

— Atunci, dom'le căpitan, înseamnă că mai e o speranță. Sîntem la patruzeci de kilometri de Răchișani... Frontul e la treizeci... Zece kilometri prin pădurea lui Pintea, apoi peste deal, în vii, și gata satul. Nu l-am văzut de patru ani.

— Cunoști Răchișanii ?

— Îi satul meu, dom'le căpitan. Acolo m-am născut, acolo am mers la școală... Cunosc fiecare casă, fiece potecă...

— Pe Pall Francisc îl cunoști ?

— Îi tatăl Marikăi !

— Și cine-i Marika ?

— Îi draga mea, dom'le căpitan. N-am putut rămîne acolo, au vrut să mă jupoaie hortiștii. Și pe ea or bătut-o, că vorbea c-un român, cu mine... Feribaci Pall, taică-său, îi om sărman, ca și noi...

— Atunci, sergent, hai la punctul de comandă. Trebuie să-l ajutăm pe Jurcă. E mare nevoie de fotografiile din casetă. În nici un caz nu trebuie să cadă în mîinile hitleriștilor.

— Permiteți-mi să merg și eu, dom'le căpitan ? ! sare, dintr-un colț, celălalt motorist, caporalul Bogdan.

Căpitanul Lascu îl privește pe sergentul Măceș. Măceș pe caporal. Caporalul e în stare să intre în sufletul sergentului, ca și cum i-ar transmite gîndu-

rile. „Zi da, te rog, Măceș... E vorba de echipajul avionului nostru... de bravii noștri piloți, adjutantul Tudor și locotenentul Jurcă... Hai o dată, zi da, da, da!"...

— Să meargă și caporalul Bogdan, dom'le căpitan, spuse Măceș.

Bogdan respiră adînc, rar, ușurat.

— Bine, încuviințează căpitanul Lascu.

Toți trei pornesc către baraca punctului de comandă.

*

Timp de o oră și zece minute, avionul lui Jurcă și celelalte din formație intraseră adînc în dispozitivul inamic. Jurcă fotografiase, de la șase sute de metri, careul ce-i fusese încredințat. Aparatele îi funcționau normal, iar caseta fotografică declanșa automat, prinzînd în clișee noile poziții inamice, cu tancuri și tunuri. La liziera unei păduri, descoperiseră un aeroport hitlerist nesemnalat pînă acum. Dar ceea ce era mai important, era faptul că pe lîngă cele cîteva avioane „Messer", observaseră cîteva instalații neobișnuite, ca niște mori de vînt uriașe, cu brațe multiple, larg deschise. La apariția avionului deasupra acestor instalații, tirul antiaerianei hitleriste devenise mai activ ca niciodată. Proiectilele se spărgeau din ce în ce mai aproape de aparat. L-au încadrat de vreo trei ori, dar tot de atîtea ori locotenentul a

reușit să coboare sub 300 de metri altitudine, distanță la care proiectilele nu mai pot fi reglate pentru a exploda. De-abia atunci Jurcă și-a dat seama ce se afla sub el. Erau instalațiile *radar* de care îi vorbise generalul. „Căzu" pentru ultima oară peste aeroport, fotografiind amănunțit „morile de vînt". Adjutantul Tudor mitralie cu sete tot ce întîlniră în cale : autocisterne, avioane, instalații.

După ce descrisese un arc mare, avionul se îndreptă prin văile Someșului și ieși în flancul bombardierelor.

Adjutantul Tudor își numără mulțumit benzile mitraierelor. Mai avea cîteva pline.

Deodată, deasupra lor, se iviră dinspre soare cîteva puncte luminoase. Erau avioane de vînătoare hitleriste „Messerschmidt", care se repeziră asupra formației române de bombardament.

Adjutantul se încruntă. Locotenentul zîmbi liniștitor, trăgînd de manșă și apropiindu-se de bombardierele românești. Știa că orice rupere de formație în această situație ar fi fost o sinucidere.

„Messer"-urile, în șir indian, plecară peste formația bombardierelor românești, dar acestea le primiră cu o pînză deasă de foc, trasoarele încrucișîndu-se de o parte și de alta, ca o urzeală roșie pe covorul albastru al cerului.

Un „Meser" se pulverizà la o sută de metri în fața formației, lovit în plin de rafalele unui bombar-

dier. Celelalte, neașteptîndu-se la o asemenea ripostă, luară înălțime și degajară într-o parte. Pentru un moment pericolul fusese îndepărtat.

Pe șosea, o coloană bilindată hitleristă se îndrepta către linia întîi. Din pîntecul a două bombardiere se desprinseră cîteva bombe, probabil „rezerva de întoarcere", lovind în plin.

În același timp, ulii dușmani se întoarseră, căutînd să cadă în spatele formației. Bombardierele făcură un arc larg spre stînga, întîmpinîndu-le cu zeci de rafale trasoare. Tudor trăgea și el cu sete, acoperind coada formației.

O clipă mai tîrziu, Jurcă simți o durere ascuțită în umăr, ca și cînd cineva l-ar fi lovit cu o rangă de fier. Plexiglasul fusese străpuns de o rafală.

Un bombardier se aprinse. Flăcările izbucniră mai întîi în profundor, apoi în față, la unul dintre motoare. Avionul se înclină într-o parte, în timp ce din el țîșniră pe rînd trei parașutiști. Începură să coboare încet, încet, undeva, pe pămîntul ocupat încă de dușman.

Deodată, la orizont, apăru vînătoarea noastră. Lupta cu „Messer"-urile se angajă undeva în dreapta, și la mai puțin de cîteva minute dușmanii fură puși pe fugă.

Lăsîndu-și capul pe spate, în carlingă, Jurcă avu sentimentul unei bucurii nemărginite. Dușmanul fusese alungat. Dar n-apucă să se bucure prea mult,

că de sub ei bateriile antiaeriene nemțești deschiseră din nou focul. Durerea de la umăr devenea din ce în ce mai supărătoare. Fu zgîlțîit de explozia unui proiectil ce se spărsese lîngă el. O aripă fu ciuruită de schije și avionul începu să tremure ca un bolnav cuprins de friguri.

Jurcă se întoarse către adjutant. Vru să strige la el, dar, privindu-l mai atent, amuți. Tudor căzuse peste mitralieră. Maxilarul îi fusese zdrobit de o schijă.

„I.A.R."-ul începu să piardă din viteză. Motorul, bolnav, tușea sec. Porni din nou, gîfîind, de-abia menținîndu-se să nu se aplece într-o parte.

Nivelul benzinei scădea văzînd cu ochii. Asta însemna că rezervorul fusese găurit. Avioanele de vînătoare românești făcură două, trei cercuri în jurul său, în semn de curaj, dar văzînd că aparatul e pierdut, înclinară aripile, salutîndu-l, și porniră înainte, să facă acoperirea bombardierelor.

Jurcă simți a doua explozie. Vru să manevreze palonierul, dar picioarele nu-i mai executau comenzile. Îi veni în minte povestea puiului rănit care rămînea departe de cei dragi ce vîsleau către țări mai calde. Și el avea să moară singur, cu aripa frîntă.

Parcă se sufoca. Își rupse copca de la gît. Pe mînă i se prelingea ceva cald. Privi sîngele ce-i picura printre degete... Cu un ultim efort încercă să aterizeze... I se păru că are înainte o cîmpie de un verde

crud... Dar, cînd coborî la cîțiva metri, își dădu seama că era deasupra unei păduri... Pluti mult, pînă cînd văzu dincolo de pădure un drum de care.

Împinse încă puțin manșa și simți că roțile au atins pămîntul. Rupse contactul și se prăvăli în față, peste aparate. O liniște apăsătoare domnea împrejur. Ar fi vrut să doarmă. Oboseala i se urca încet-încet de la picioarele rănite, cuprinzîndu-i tot corpul. Auzi departe un lătrat de cîine și pricepu că e căutat. Făcu o sforțare, ieși din chingi și scoase caseta din lăcașul ei. „Oh, caseta asta cu cea mai bogată recoltă. Să-mi cadă pleașcă o instalație *radar* și să n-o pot preda generalului." Căută să-l miște pe adjutant, dar acesta murise.

Desfăcu șuruburile șasiului stației de radio și scoase aparatul. Îl aruncă în spate, ca pe o raniță. Vru să se ridice peste carlingă, dar picioarele amorțite nu-l ajutară. Atunci se aplecă, puse mîinile pe fuselaj și, de acolo, își dădu drumul proptindu-se pe aripă, prăvălindu-se la pămînt. Reuși să se tîrască pe coate pînă la marginea pădurii, unde așteptă cu pistolul în mînă, să vadă ce avea să urmeze. Lătrăturile încă erau departe.

Deslușì totuși voci răzlețe. Mai ales una puternică, amplificată de ecoul pădurii :

— Schnell, schnell ! [1]

[1] Repede, repede ! (în limba germană).

Și răspunsul celui strigat, la fel de răstit, aproape înfricoșat :

— Jawohl, herr hauptmann... [1]

Dar, mult mai aproape, se auzea scîrțîitul roților unui car ce se apropia pe drumul de țară. Jurcă era de un calm neobișnuit, și parcă nu-l durea nimic. Se simțea ușurat. Dac-ar fi putut să se scoale, să meargă, s-ar fi descurcat destul de ușor, lăsîndu-i pe hitleriști cu buza umflată. L-ar fi îngropat pe Tudor, adjutantul său.

Tudor primise o scrisoare de la nevastă și îi răspunsese imediat. Îi citise și lui ultimul rînd : *„Zbor și mor de al tău dor"*...

Carul se opri. Omul sări de pe cocenii verzi, proaspăt tăiați, privind cu ochii mari la avionul avariat. Își scoase căciula și se închină văzînd mortul aplecat peste mitralieră.

Jurcă strigă încet :

— Măi frate, ajută-mă !... Am mare nevoie de ajutor !...

Cel strigat era un om între două vîrste. Purta în picioare cizme ungurești din cele strînse la carîmb. Se înțepeni locului, privind cu mirare cînd la avion, cînd la pilot. Mut, de parcă-i luase cineva gura, sta prostit acolo în drum, în fața boilor, între aparat și rănit. Poate că nu știe românește.

[1] Am înțeles, domnule căpitan... (în limba germană).

— Tudom rumanom ? îl întrebă.

Țăranul răspunse la fel de domol cum se mișca :

— Știu românește... înțelegem încă foarte bine... făcut Katano, asta, armata, la Temeșwar... ighen ?

— Atunci, omule, ajută-mă!... Scapă-mă!... Ia-mă-n carul dumitale, învelește-mă-n coceni !... Îi auzi ? Vin cu cîinii...

Omul parcă atunci se trezi. Se apropie de rănit și, ridicîndu-l cu greu în brațe, îl sui în car și-l acoperi cu cîțiva snopi de coceni, murmurînd tot timpul :

— Tulai, Doamne... șe de sînge !... Șezi colo nemișcat... ișteném... ișteném !...

Dînd bice boilor, se depărtă de pădure, lăsînd drumul și apucînd pe o miriște, la adăpostul unui lan de floarea soarelui încă neculeasă, din cauza frontului.

Cînd hitleriștii descoperiră avionul, el era departe.

Cîinii lătrară îndelung, nervoși, în jurul aparatului. Se năpustiră în șanțul din marginea pădurii, unde zăcuse locotenentul, reveniră la avion, dar, neputincioși, începură să chelălăie prelung.

*

Cînd țăranul intră în curte cu carul, se înserase. Dejugă boii, aprinse un felinar, apoi coborî în pivniță, și așternu o șubă pe un maldăr de paie. Ajutat de fiică-sa, îl duse pe locotenent pînă jos, în beci.

La lumina felinarului, Jurcă reuși să pună în funcțiune stația de radio. Cînd izbuti să ia legătura cu ai săi, era lac de sudoare. Era slăbit și cel mai mic efort îl obosea. Avea fața galbenă, pierduse mult sînge, dar vocea-i baritonală era încă limpede, clară.

— Omule, spune-mi în ce sat mă aflu... Cum îți zice ?

— În satul Răchișani... în casa lui Pall Francisc... Dar să nu afle hitlerul, că ne omoară...

— N-ai grijă, omule.

Scoțînd un carnet din buzunarul vestonului, începu să apese pe clapa manipulatorului. Cînd termină, închise aparatul și, din sîn, de sub haina de piele, scoase o cutie de tablă... Începu să rîdă din senin, strîngînd la piept cutia. Lungindu-se pe șubă, îl apucă un tremur de om bolnav.

Fata îi puse mîna pe frunte. Ardea. Ca focul ardea. Pall Francisc vru să alerge după moașă. Era singura în sat care putea să-i dea vreun ajutor.

— Nu, tată ! Doftoreasa e în stare să ne vîndă. Am să-i răcoresc eu fruntea cu o cîrpă udă stropită cu oțet. Îi dau și-o sulfamidă.

— Bine, Marika.

— Tu, tată, du-te mintenaș afară și păzește... Dacă are zile... va trăi. Dar îi beteag rău de tot, sărmanul ofițer. Într-o zi, două, românii sînt aici, ne-or scăpa de urgie. Poate-l salvăm și pe el...

— Și poate-o veni și Nicolae al lui Măceș, nu ?

— Numai de-ar veni, tăicuță, oftă fata, privind spre răsărit.

*

Noaptea era în toi pe aeroportul din Turda, cînd căpitanul Lascu îi însoți pe cei doi ostași motoriști — sergentul Măceș și caporalul Bogdan — către avionul care avea să-i poarte pe drumul știut numai de ei.

Proiectorul de servici nu se aprinsese.

Nici luna încă nu apăruse, așa că cerul era de smoală. Avionul fusese tras pe pistă, iar motoarele mormăiau înfundat în așteptarea celor doi ostași, iscînd roiuri de scîntei, care se îndepărtau, luate de vînt. Căpitanul Lascu le dădu ultimele instrucțiuni :

— După aterizare, strîngeți parașutele și le îngropați. De la marginea satului, pornește numai sergentul Măceș. Bogdan o să aștepte la fîntîna părăsită din capul viei. La întoarcere, dacă o să vă simtă cineva, treceți Someșul pe la podul de lemn. De acolo veți fi acoperiți de compania vînătorilor de munte. Acolo vă aștept și eu cu o mașină. Dacă locotenentul Jurcă e grav, luați numai caseta. În cîteva zile îl vom salva și pe el, o dată cu eliberarea satului. Dar caseta *trebuie* cu orice preț s-o avem pînă în zori ! Înțelegeți ?

De-abia apucă să termine căpitanul ce avea de spus, că ușa avionului se deschise, iar un ofițer le întinse mîna, ajutîndu-i să intre. Cei doi ostași, în costume de parașutiști, ca niște scafandri, cu căști de piele pe cap și cu sacul parașută în spinare, dispărură în interiorul avionului. Ușa se închise. Proiectorul, ca un compas uriaș de foc, descrise mai întîi un semicerc în bezna nopții, apoi se fixă de-a lungul pistei. Avionul se urni încet din loc, apoi începu să alerge din ce în ce mai repede, pînă se desprinse de pămînt, înălțîndu-se deasupra pădurii din față. În primele minute de zbor, Măceș și Bogdan tăcură. Nici unul dintre ei nu voia să arate cît este de emoționat. Se cunoșteau bine, de-atunci, de la 23 August 1944, cînd fuseseră încadrați în escadrila I-a de recunoaștere și începuseră luptele cu aviația hitleristă.

De-atunci dormeau împreună, mîncau împreună, erau nedespărțiți zi și noapte pe aeroport, gresînd frînele, verificînd motoarele, cîrpind planurile ciuruite de gloanțe.

Acum stăteau amîndoi tăcuți pe bancheta laterală a avionului, privind prin ferăstruica rotundă noaptea neagră de afară.

Avionul depășea acum linia frontului. Sub ei fulgerau scurt lumini. Știau că sînt tunuri. Avionul luă înălțime și nu mai văzură nimic. Treceau prin nori ca o corabie pe o mare-n furtună. După cîteva mi-

nute, aparatul coborî iar, sub nori, dar jos nu se deslușea nimic din care să-ți dai seama că ar putea fi vreo așezare omenească.

Astăzi, cînd au fost botezați pentru prima oară ca parașutiști, li s-a părut cel mai de seamă lucru din viața lor. La început se hotărîseră să treacă frontul pe la infanteriștii din prima linie, dar inamicul se dovedise în ultimele zile foarte vigilent. Nici o incursiune nu reușise pe deplin. Misiunea ce-o aveau de executat era extrem de importantă și nu puteau risca. De aceea se propusese trimiterea celor doi ostași pe calea aerului. Întîmplarea făcuse ca cei doi motoriști să fie antrenați, fiecare executînd pînă atunci cîte două exerciții de lansare.

Avionul se zgudui puțin, cînd într-o parte, cînd într-alta, apoi coborî sec cîțiva metri. Cei doi se pomeniră că se desprind de scaun și se lovesc cu capul de tavan.

După prima clipă de sperietură, începură să rîdă, ca doi copii.

— Un gol de aer ! spuse Măceș, vroind să-și încurajeze prietenul, pentru că, în sinea lui se gîndea că ar fi putut fi explozia unui obuz.

— Precis, adăugă Bogdan, cu vocea încă tremurîndă. Se opriră din rîs și se apropiară unul de altul. Fiecare îl simțea pe celălalt tremurînd.

— Ți-e frică, Bogdane ?

— Puțin. Dar ție ?

Măceș ocoli răspunsul :

— Cînd e noapte, parcă ai numai jumătate din încredere. De aia probabil că le e dat oamenilor să doarmă noaptea.

— Asta așa e, filozofă Bogdan. Noaptea ești ca orb, și asta te înspăimîntă.

— În situația de acum, noaptea e un avantaj.

— Numai să reușim, șopti Bogdan, cu gîndul la misiunea lor dificilă.

— Trebuie să reușim ! De-abia aștept să simt pămîntul sub picioare. Nici nu știi tu ce frumos miroase pămîntul Răchișanilor toamna :

— A ce ?

— A mere coapte... a struguri copți... a fîn proaspăt cosit...

— Numai de nu l-ar fi călcat în picioare hitleriștii...

— Nu pot să calce totul. Li se strică pingelele și rămîn desculți.

Ușa de la cabina pilotului se deschise.

Același ofițer care le ajutase să urce în avion apăru în cadrul cabinei. Scoase o tabacheră și o desfăcu, întinzînd-o ostașilor.

— Fumați ?

— Da, fumăm.

Aprinseră unul de la altul și fumară liniștiți. Ofițerul fredonă o melodie veche, cunoscută. Ceva me-

lodios, dureros de frumos, ca o apă lină ce curge la vale în șoapta valului.

Măceș, fără să vrea, începu și el un crîmpei de cîntec :

„De ce m-ați dus de lîngă voi,
De ce m-ați dus de-acasă,
Să fi rămas fecior la plug,
Să fi rămas la coasă...“

Ofițerul îl ascultă cu simpatie. Cînd termină, spuse:

— Parcă special pentru tine l-a scris Goga. Am auzit că de patru ani ai plecat de-acasă, din Răchișani.

— Adevărat, domn' locotenent. Războiul desparte familiile, și satele, și sufletele... De patru ani aștept clipa asta și iată că în curînd va să vie !

Și iar începu Măceș să îngîne cîntecul, de data asta secondat de ofițer și de Bogdan.

„De ce m-ați dus de lîngă voi...“

Aici, sus, la o mie cinci sute de metri, se cînta încet, liniștit, ca nu cumva să se deștepte noaptea.

Cînd țigările se sfîrșiră, ofițerul își privi ceasul.

— Ei, haidem ! Pregătiți-vă.

— Da, e timpul, răspunse Măceș, strîngîndu-și curelușa căștii sub bărbie.

Sergentul făcu un pas spre ușă, dar ofițerul îl reținu cîteva clipe, arătîndu-i ceasul. Limba secundarului se apropia de jumătatea minutului. O depăși, urcînd nervoasă către trei sferturi. Cînd ajunse sus, consumîndu-se încă un minut, ceasul arăta orele unsprezece din noapte.

Becul verde de sub ceasornic se lumină ca un ochi magic.

Navigatorul din cabină deschise ușa și strigă tare peste zumzetul motoarelor :

— Acum !

Ofițerul îi bătu prietenește pe umeri, după care deschise ușa laterală. Curentul de aer năvăli cu putere înăuntru. Măceș făcu doi pași înainte, înfruntînd presiunea aerului și, aplecîndu-se în față, se încovoie și mai mult, sărind în gol. Ceva îl lovi parcă peste față. Era presiunea cu care-l primea abisul. Sta cu mîinile și picioarele strînse. Cădea, cădea, aerul îi vîjîia pe la urechi. Începu să numere. Cînd trecu de zece, porni să numere mai repede, se părea că numără de-o veșnicie și că se va lovi de pămînt înainte de a se deschide parașuta. Îl înspăimînta, dar în același timp îl bucura viteza aceea amețitoare cu care cădea.

Privi în sus. Undeva, în dreapta, la marginea unui nor, văzu avionul care se depărta. Era mai mult o umbră cenușie ce intra într-o altă umbră, mult mai închisă, aproape neagră : un nor mare și dens.

O zgîlțîitură din tălpi și pînă în creștet îl făcu să creadă că s-a lovit de pămînt. Să se fi deschis prea tîrziu ? Dar nu, groaza aceasta se resipi ripede, simțindu-și corpul ușurat și legănîndu-se ca într-un scrînciob. Parașuta se deschisese și el plutea acum în noapte, între pămînt și cer, deasupra locurilor unde văzuse pentru prima dată lumina zilei. Simțea că pămîntul îl aștepta cu prietenie. Doar era pămîntul lui, pe care-l cutreierase de mic, cu copiii, păzind caprele. Cînd a mai crescut, pe aici se plimba cu Marika. Se întîlneau pe furiș, în pădurícea de la marginea satului, sau în lanurile de grîu ori de porumb de la Ferencz. De vara pînă toamna lucrau amîndoi la Ferencz. Asta pînă a plecat el la meserie, la Cluj. Visa să se întoarcă mecanic la moară sau la gater, să se ia cu Marika, să aibă casa plină de copii... Dar războiul i-a spulberat visurile. Și, totuși, în acești patru ani de bejenie, a sperat tot timpul să se întoarcă. Era sigur că Marika îl aștepta, iar Ferencz o să crape, cu toți hortiștii lui... Uitase pentru o clipă că e ostaș. Se vedea călător, căzut de undeva din cer, ca un Făt-Frumos care se întoarce la cei dragi, după ani mulți de înstrăinare.

O clipă, luna ieși dintr-o pătură de nori, strălucind cu argintul ei pămîntul. O beteală alburie, ca niște solzi lucitori, i se așternu vederii sub picioare. Era Someșul. Deslușì mai în sus de el satul, Răchișanii

lui, învăluit parcă în ceață. Se întindea ca o seceră de-a lungul șoselei.

Îl copleși măreția acestui moment. Se simțea nespus de fericit. Niciodată nu visase să ajungă acasă pe această cale, ca în basm.

Se apropia repede de pământ. Luna mai răzbi o dată printre nori. Oglindindu-se în apa Someșului, lumină și dincolo de maluri, pînă hăt, înspre cîmpuri. Își mișcă picioarele, lăsîndu-le ceva mai slobode și se pregăti de aterizare. Căzu pe ceva tare, chiar pe drumul pietruit cu prundiș din rîu. Se prăvăli într-o parte, se răsuci de cîteva ori către voalura parașutei, pe care începu s-o strîngă în grabă.

Nu după mult timp, auzi zgomotul unor crăci rupte. Bogdan nimerise într-un lăstăriș, nu prea departe. Îl chemă printr-un vaier, imitînd cucuveaua. Bogdan îi răspunse printr-un șuierat ca de pițigoi. Asta însemna că totul e în ordine.

De-abia după ce își strînseră parașutele și se deshămară de chingi, se întîlniră. Îngropară parașutele. Le țiuiau încă urechile, neobișnuiți cu astfel de salturi, dar faptul că prima etapă a misiunii fusese executată fără nici un incident, îi făcu să fie încrezători și în ceea ce avea să urmeze.

Se opriră într-un lăstăriș pe marginea rîului. Acum, în fața lui Măceș se întindea, nesfîrșită, calea nopții către cei dragi. Oare ce-or face părinții lui la această oră ? Dar Marika ? L-o mai fi așteptînd ?

Inima începu să-i bată puternic. Scoase busola din buzunarul pantalonului. În geamul ei văzu parcă chipul fetei iubite, ca într-o oglindă. Își aminti o noapte de Anul nou cînd Marika îi povestise cum îl văzuse pe el în oglindă. Obicei vechi, strămoșesc. În noaptea de Anul nou fetele privesc în apa căldării sau în oglindă și chipul ce apare înseamnă că le e sortitul. Iată, acum nu e noaptea de Anul nou, ci o noapte de octombrie. Chipul Marikăi dispăru din geamul busolei lăsînd să tremure doar acul magnetic, fosforescent, care-i indica drumul spre nord. Și începu să meargă spre nord urmat de Bogdan, amețit ca de un vin vechi, cu gîndurile clocotitoare în carcasa tîmplelor.

Dinspre șosea parcă se bănuie niște șoapte. Se leapădă de amintiri, de chipul Marikăi și se oprește țintuit locului.

Acolo, înainte, pare că pîlpîie un licurici. Se aude tropot de bocanci în liniștea nopții.

— Nemții, Măceș ! șoptește Bogdan.

Se trîntesc amîndoi pe burtă în iarba ce mustește ca o piftie încă neprinsă. Simt că se afundă încet, încet.

Nu le pasă că hainele le sînt acum ude pînă la piele, că broaștele speriate au sărit de lîngă ei, că simt în gură mîl de mlaștină cu iz de apă stătută, puturoasă la gust. Deslușiră pe șosea o patrulă hitleristă.

Sînt doi. Poartă armele în mîini. Bogdan simte un nod în gîtlej. Vrea să-l dea afară. Se opintește. Tușește sec. Măceș îl înghiontește. Cei doi nemți s-au oprit pe șosea. „Numai de n-ar fi auzit", gîndește Măceș.

Stăteau încremeniți acolo, în mlaștină, fără să se uite unul la celălalt, privind deopotrivă cu neclintire siluetele celor doi nemți. Cel din frunte aprinse o lanternă de buzunar. Cuțitul de lumină începu să se plimbe într-o parte a șoselei, către cei doi români. Ochiul de lanternă trecu fugar pe lîngă ei și se opri în spatele lor, într-un lăstăriș.

Ceva țîșni din lăstăriș. Unul dintre nemți răcni :

— Halt !

Dar zgomotul nu se potoli. Prin crengile lăstărișului o mogîldeață gonea în slalom de-a lungul șoselei.

Măceș văzu silueta aceluiași neamț din frunte, întinzînd automatul. O rafală lungă, trasoare, țîșni în noapte pe deasupra lui Măceș și Bogdan. Apoi liniște. Mogîldeața a încetat să mai facă zgomot.

Măceș văzu pe trăgător cum se repede pe șosea, către ei. Îl urma rîzînd în hohote celălalt. Luna albă ieșise dintr-un strat de nori, lungind cele două siluiete ale căror umbre urmau gigantice pasul alergător al patrulei.

Bogdan se pregăti să-i întîmpine cu o grenadă. Dar îi trecu prin minte ca un fulger că grenada n-ar fi explodat din cauza terenului moale, mocirlos.

Patrula înainta acum greu, chiftind cu cizmele prin clisa moale. Trecu la cîțiva metri de locul lor și se opri în fața unui boschet de mărăcini. Neamțul aprinse din nou lanterna. Se aplecă și scoase dintre mărăcini un urecheat cu blana roșcată. Ridicînd iepurele în sus, cei doi nemți începură să vorbească repede, parcă certîndu-se.

Făcură cale întoarsă către șosea. Dar la înapoiere nu mai ținură aceeași direcție. Veneau acum drept către cei doi ostași români.

Sfîrșit de parcă i-ar fi despicat cineva țeasta în două, Măceș privi o clipă către Bogdan. Acesta își scosese baioneta din teacă și o ținea acum în gură, la cîțiva centimetri deasupra mlaștinii.

O clipă mai tîrziu, patru cizme erau să calce peste ei. Cu un gest disperat, Bogdan se ridică și lovi năprasnic în pieptul celui care ducea pe umeri iepurele.

În aceeași clipă, Măceș apucă puternic cizma celui de al doilea neamț și trase cu toată puterea. Un urlet ca de fiară izbucni, dar Măceș îl întrerupse încleștîndu-și mîinile pe grumazul hitleristului prăvălit lîngă el. O rafală ca un lătrat de cățea clănțăni cu gloanțe roșii de foc pe lîngă umărul lui Măceș care reușise să-și doboare adversarul și se afla acum cu genunchii pe pieptul acestuia. Sări într-o parte, după care, săltîndu-se ca un arc, se năpusti din nou peste fascist, înfundîndu-i capul cu cască cu tot în mlaș-

tină. Căzură amîndoi. De-abia atunci își desfăcu degetele din strînsoare, căutînd să se ridice. Dar fascistul îl apucase de centură și mîna i se înțepenise de ea, încît numai tăiată mai putea fi descleștată. Simți că nu mai are aer, că trebuie să respire. Vru să ceară ajutorul lui Bogdan, dar gura i se umplu de apă sulfuroasă. Într-un suprem efort, își desfăcu paftaua curelei. Descins, lăsînd centura în mîna neamțului mort, reuși să se desprindă de acesta și să-și scoată capul deasupra mocirlei și să înghită cu nesaț aerul curat, rece.

Chipul lui Bogdan, care răsărise lîngă umărul său, i se păru ca niciodată de drag, de cald, de apropiat.

Cei doi nemți zăceau la picioarele lor, la o jumătate de metru sub apă, în timp ce iepurele spintecat de gloanțe plutea ca un înecat de curînd, doar cu urechile afară.

— Dom' sergent, hai să ieșim din mocirlă.

— Bine zici, Bogdane.

Se pierdură în noapte, îndepărtîndu-se.

Curînd trebuiră să părăsească șoseaua, deoarece întîlneau mereu motociclete și mașini. Încercară să înainteze de-a lungul ei prin șanț, dar șanțul mustea de apă, din cauza ploilor de toamnă.

— Cît mai mergem așa, dom' sergent ?

— Pînă trecem podul peste Someș, Bogdane.

— E departe ?

— Acolo unde clipește din cînd în cînd lanterna aia. Probabil că luminează fiecare mașină care trece pe pod. Sînt dați dracului de vigilenți hitleriștii.

— Păi atunci noi cum o să trecem ? Crezi c-o să ne lase pe pod fiindcă ești matale de-aici, din Răchișani ?

— O să ne lase, măi Bogdane !

— Mai bine o luăm pe cîmp și găsim rîul mai sus de pod. Trecem prin apă și gata.

— Ocolim mult, Bogdane. Crezi că e ușor să treci Someșul pe-aici, pe la noi ? După ploile astea, vine al naibii de mare. Și afară de asta, tu crezi că nemții îl lasă de capul lui, nepăzit ?

— Totuși e mai ușor, dom' sergent.

— O fi, dar planul meu e mai bun. Trecem pe pod. Nu pierdem timp. Nu uita că pînă în zori trebuie să fim cu caseta înapoi, la ai noștri.

Între timp trecură peste amplasamentele părăsite ale unor tunuri antiaeriene. Rămăseseră doar gropile, ca niște guri uriașe, căscate în pămînt, în jurul cărora zăceau mormane de tuburi de proiectile.

— S-au cărat de curînd, șopti Măceș.

— Or să se care ei de peste tot...

Trecură apoi niște șanțuri antitanc pline cu apă și deodată Măceș simți că e tras de poalele mantalei.

— Stai !

Vocea lui Bogdan era parcă sugrumată. Măceș vru să-l întrebe ce naiba are, dar citi în privirea lui ceva

neobișnuit. Bogdan își aţintiţi ochii înainte, pe arătură. La lumina palidă a lunii ce se strecura prin pînza norilor văzu, sub marginea unei brazde, lucind ceva metalic.

— Ai ochi de vultur, Bogdane ! Sînt mine !

Ocoliră terenul, ieșiră iar în șosea — singurul loc neminat pe unde treceau mașinile hitleriștilor spre și dinspre linia întîia — o luară apoi pe firul unui pîrîu, pînă ajunseră la o vie cățărată pe araci, în capul căreia străjuia un nuc mare, rotat.

— Am ajuns, Bogdane. M-aștepți aici, sub nuc.

— Păi cum, dom' sergent, te duci singur ?

— Așa s-a hotărît. E mai ușor să trec singur podul.

— Dar mai periculos.

— Periculos e oricum, fie că ești pe front sau aici, sub nuc, cum stăm noi. Aici stam cu Marika, mă înţelegi ? Vezi, să nu te umfli cu tămîioasă nespălată, că p-ormă te arde burta. Eu am pățit-o. În două ceasuri, cel mai tîrziu, sînt înapoi cu pilotul și cu caseta.

— Dar cum o să te descurci ?

— M-am gîndit tot timpul în avion. Mi-am făcut un plan.

— Spune-mi și mie.

— Mă apropii de pod și aștept pînă se vede vreo mașină sau coloană nemțească. La semnalele lanternei santinelei, mașina o să încetinească. Sar în camion și...

— Și dacă în camion sînt hitleriști ?...

— Atunci îi tratez cu cîteva grenade ofensive și sar din mers. Mă fac îngeraș și te duci tu în locul meu la Marika lui Pall Francisc. Să știi că stă pe a treia uliță de la primărie, pe dreapta. O casă cu pridvor și cu gutui în poartă. Iei caseta, te-ntorci la ai noștri și mă ștergi din controalele unității. Lămurit ?

— Vorbești în dodii, dom' sergent. Nu ești matale omul să te dai cu una, cu două. Nu mi-ai spus ce faci după ce treci podul, *„motorizat"*...

— Mai întîi mă duc pe la bătrîni. Mi-e și în drum. Iau primele informații... și pe urmă cu Marika, rezolv eu.

— Cu bine, dom' sergent !... Aștept !... Ai grijă !...

Cînd ajunse lîngă pod, tocmai venea o coloană de „Henchel"-uri dinspre linia întîia. Lanterna santinelei semnaliză de cîteva ori. Coloana se opri. Santinela se îndreptă către prima mașină. Controlă documentele șefului coloanei, un unterofizier [1], după care făcu semn cu paleta că e liber.

Măceș calculase din șanț locul unde va opri cea de a șasea mașină, ultima din coloană. În cabină se aflau doi hitleriști. Sus, nimeni. Probabil că transportaseră muniție sau alimente și-acum se întorceau.

[1] Subofițer.

Cînd coloana se puse din nou în mișcare, Măceș zvîcni din șanț și, dintr-un salt, se apucă de oblonul din spate. Sări ca o pisică peste el și se lungi, făcîndu-se una cu podeaua.

Auzi roțile pe pod. Privi în sus. Văzu barele metalice care se ridicau deasupra sa.

După ce trecu podul, la o cotitură, în panta unui deal unde șoferul micșoră viteza, Bogdan se apropie de oblonul din spate și, aplecîndu-se acum în afară, își dete drumul, căzînd pe vîrfuri în mijlocul șoselei. O părăsi degrabă și, luînd pieptiș dealul cu livezi, se îndreptă către marginea satului.

Cu toate că misiunea era destul de grea — nu știa decît că în comună se afla postul de comandă al unui regiment inamic de antiaeriană, calibru greu — Măceș își simțea sufletul atît de mare, încît ar fi fost în stare să cuprindă în el tot satul și să-l trezească la acest ceas de noapte :

„Hei, sculați-vă, oameni buni !... Fiți gata ! În curînd o să vă scăpăm de hitleriști și de hortiști ! Pregătiți hambarele să vă culegeți porumbul, fiți gata cu butiile și jgheaburile ! Uitați că a fost război !"

Continua să-și vorbească, întocmai ca odinioară, cînd venea de la gară cale de 6 kilometri pe jos, sîmbăta, în fiecare săptămînă. Pe atunci lucra la Cluj... „În curînd avem să eliberăm și Clujul, gîndi. O să vadă Ferencz, horthistul, cîte parale face el. Cică ar

fi vrut s-o ia pe Marika. Dar Marika i-a zis că mai bine să-l ia moartea."

Luna apăru dintre nori pentru cîteva clipe, lăsînd să i se desfășoare în față satul pe care-l purtase în inimă și-n gînduri atîția ani. Trebuia să se grăbească.

„...Iată-ți satul, sergent Nicolae Măceș! parcă-i spunea luna. Visai să intri în el noaptea, pe furiș? Ce trist și ce tăcut e! Geme încă sub spaimă... Dar tu vii... te apropii ca un lunatic... Auzi? Și cîinii te-au recunoscut... Nu te latră... Și luna."

„Da, da, eu, luna, trebuie să mă ascund... să te ajut..."

„Ascunde-te odată și lasă-mă-n pace", gîndi sergentul, privind-o cum se învelește într-o pătură neagră de nori.

Grăbi pasul.

„Ce tăinuiți ți-s pașii, Măceș! Cum îți mai bate inima! Uite poarta casei tale... Nici o lumină la geam... Ce-o fi cu bătrînii?... Nu te opri pe uliță. S-ar putea ca ulița să aibă ochi, ca bufnița, noaptea. Hai, deschide ușor, ușor, poarta."

Măceș străbătu curtea cu sufletul la gură. I se păru că din fundul întunericului îl pîndește cineva. Sufla vîntul și canaturile ușii scîrțîiau jalnic din țîțîni. Pe dibuite găsi clanța. O împinse încet în jos, ca în urmă cu ani, cînd bătea ulița vara. Ușa se deschise. Cîteva clipe Măceș rămase nemișcat. Dar dacă ai lui or fi fost ridicați, ca atîția alții? N-aveau de ce

să-i ridice. Prea erau mulți tineri care fugiseră din Transilvania cotropită. Și parcă dincolo, în România lui Antonescu, nu era la fel ca și la Horty ? Ce mi-e unul, ce mi-e altul !... Numai că Antonescu se prăvălise. Mai rămăsese Horty...

Intră în tindă. La început i se păru că-i liniște și iarăși îl cuprinse spaima, dar în clipa următoare, de dincolo, din odaie, răzbătu pînă la el o respirație sacadată. Sforăia bătrînul. Se liniști. Era întuneric beznă. Împinse ușa ce da în odaia lor. Scîrții subțire, ca o coardă de vioară. Rămase nemișcat în prag, să vadă dacă bătrînii au auzit. Bătrîna se foi sub dună și șopti :

— Pătrule... auzi !... Parcă e cineva la ușă.

Bătrînul se opri din sforăit și răspunse după ce ascultă un timp :

— Și ți-e frică ? Ce să ne fure ? Sărăcia ? Tuși să-și adune un pic de curaj, după care făcu pe viteazul : Cine-i acolo, mă ? E careva ?

Măceș simți că se moaie. Răspunse șoptit :

— Sînt eu, Nicolae !

Mama Ana, cu sufletul la gură, se ridică în coate, îndrăznind cu vocea-i tulburată, tremurîndă :

— Cine ? Care Nicolae ?

Atunci băiatul răspunse ceva mai răspicat și mai tare :

— Eu, mamă !

Femeia sări din pat.

— Doamne, aud bine ? Pătrule, ce stai, fă lumină ! Auzi, băiatul nost' !

Bătrînul coborî din pat, bîjbîind cu mîna către masă, după chibrituri. Le găsi. Auzind cum deschide cutia, Nicolae șopti :

— N-aprindeți lampa ! Să nu ne vadă careva !

Pe întuneric, Ana se apropie de el, mîngîindu-și în neștire feciorul, pătrunsă de o bucurie neînchipuită, fără margini, ca și cînd copilul ei s-ar fi întors de pe altă lume. Plîngea și-l săruta.

— Băiatul mamei ! Lasă-mă să-ți mîngîi fața !... Da, tu ești... Ai mai slăbit... Ce ascuțiți îți sînt obrajii, bărbia...

După ce bătrînul puse țolul în fereastră, sergentul aprinse lanterna de buzunar. Sta încremenit la pieptul bătrînei, în timp ce taică-său, cu chibritul aprins, nu nimerea fitiliul lămpii prin deschizătura căciulii de tablă. Reuși într-un tîrziu, aproape cînd flacăra ajunsese să-i ardă degetele. Camera înflori deodată, la fel cum o purtase Nicolae în gînd, atîta amar de vreme. Aceeași ladă încrustată cu floricele, zestrea maică-si, aceleași mușcate în ferestre, aceleași tablouri în culori țipătoare. Și patul său mutat din tindă, aici, lîngă patul bătrînilor...

— De ce l-ați adus aici ?

— Să fii mai aproape de noi... Să vorbim cu tine în nopțile fără sfîrșit, Nicolae... Să nu-ți fie frig

dincolo... Dar ți-o fi foame, băiatul mamei... să-ți fac niște ouă...

Nicolae îi mîngîie părul albit mai mult de griji decît de ani.

— Nu mi-e de mîncat, mamă. Altceva m-a adus aici. Într-un ceas trebuie să...

— Cum, pleci iar ? căută bătrînul să priceapă.

— Da, tată. Am venit aici cu o treabă, cu o misiune. Dincolo, peste dealuri, sînt ai noștri.

— Le-am auzit și noi tunurile. Am văzut și airoplane.

— Tot ale noastre, tăicuță. Venim să vă scăpăm de urgie. Dar spuneți-mi, ce mai e pe la Marika pe-acasă ?

— Nu te teme, nu s-a măritat încă.

— De cînd ai plecat îi poartă sîmbetele Ferencz al primarului. E mai mare la Cluj, cu tineretul hortist, bată-i să-i bată și pe el și pe Horty. Amu, de la o vreme, tăt vine prin sat și cară tineri și copii, de-i trimite la armată, în Ungaria, la Budapesta. Marika a fost la noi și ast'seară. Se plînge că-i stă iar în cale Ferencz care vrea s-o ia mintenaș în ivacuare cu el, la Budapesta. Că cică și din Cluj și din Oradea tăt pleacă autoritățile. Marika întreabă dacă n-avem veste de la tine... Thii, dac-ar fi știut ea că pici la miez de noapte, poate că...

— Aș vrea să vorbesc cu Marika.

Bătrîna duse mîna la gură.

— Amu, la ceasul ăsta ? Cînd mișună hiclerii pe uliță ?

— Or dormi și ei noaptea, ce naiba, că au destul de furcă ziua cu ai noștri.

Bătrînul se încruntă, strîmbîndu-și gura :

— Dorm pe dracu' ! îmblă ca lăcustele... Au mai năpădit ast' sară și alții care se retrag cu tancurile.

— Au dat iama în gîștele lui Zamfir. Noi am ascuns capra în pod...

— Bine, maică. O să scăpăm de ei cît de curînd. Rogu-te, însă, du-te repede și cheamă-l aici pe Feribaci, ori pe Marika... E musai.

Bătrînul sări cu gura :

— La ora asta o femeie pe drum ? Mă duc eu !

— Tocmai că o femeie nu bate la ochi... E mai bine așa...

Mama plecase de un sfert de oră. În acest timp bătrînul îi povesti cum își duseseră traiul amar în cei patru ani.

— Dar ce-o fi cu mama ? Trebuia să...

— Să nu fi dat de nemți... sau chiar de honvezi...

Se auzi scîrțiind poarta alene. Măceș se ridică în picioare, cu mîna pe automat, dar bătrînul îl liniști :

— Ele-s ! Numai mumă-ta știe-nchide așa de ușor poarta. I-auzi pașii ? Ea merge înainte... Mai mult pe vîrfuri... A din spate e Marika...

— De unde știi ?

— Păi nu-ţi spusei că tătă sara îi la noi ?... Ca şi copilu' nost'.

Marika rămase o clipă în prag. Ochii îi scînteiau de fericire. Slăbise. Îşi tăiase cozile. Gulerul bluzei albe era mult prea larg pentru gîtul ei.

Se schimbase din fata aceea durdulie, cu obrajii rumeni şi mereu zîmbitoare, într-o alta, liniştită.

Nicolae o apucă de mînă. Fata tremura. Începu să plîngă, neostoit, fără sughiţuri.

Sergentul îi şterse ochii cu palma.

— Ce plîngi ? Iată-mă ! Sînt întreg, nevătămat.

— Nicolae, nu credeam că te mai văd. Te visam mereu, tot pe front, în tranşei, prin gloanţe. De trei ori te-am îngropat în vis.

— Şi iată-mă înviat, dar nu în vis, ci adevărat !

— Văd, Nicolae.

Cîteva minute îi fu de ajuns ca s-o liniştească. Apoi spuse fără ocol :

— Marika, nu-i timp de pierdut... E cineva la voi ?

— Nemţii !

Nicolae, crezînd că fata n-a înţeles întrebarea, preciză :

— Nu în sat, fetico, ci la voi în casă.

— Da. Nemţii, spuse cu ură Marika.

— Cum ? De cînd ?

Sergentul crezu că mesajul a fost prost descifrat de către cifrator... Răchişani, e clar... Atunci o fi alt Pall ? !

— De astă-seară, la noi în curte, au venit niște tanchiști nemți. Sînt frînți de oboseală. Unii chiar răniți ! Dorm tun.

Sergentului îi veni sufletul la loc. Acum era acum. Ce-o să răspundă ?

— Dar altcineva ?

Marika pricepu întrebarea. Făcu legătura între sosirea lui Nicolae, așa, pe nepusă masa, și pilot.

— A fost...

— Cum a fost ? A plecat ?

— Da... a plecat.

— Dumnezeule, unde a plecat ?

— A plecat dintre cei vii. A murit acum un ceas. A pierdut tot sîngele... Am stat tot timpul la căpătîiul lui...

— A murit !...

Sergentul o prinse de umeri, strîngînd-o atît de tare, fără să-și dea seama, încît fata scînci.

— Și caseta ? Unde-i caseta ?

— În mîini, pe pieptul lui... E în beciul unde l-am ascuns, cînd l-a adus tata cu carul...

— Și de ce n-ai adus-o ?

Marika rămase cu gura căscată.

— N-am știut. Nu mi-a spus nimeni. Îți trebuie ?

Dacă-i trebuie ? Auzi vorbă ! Sergentul vorbește înfrigurat, repezit, ca o mitralieră, nici el nu mai știe ce spune.

Îi trebuie imediat caseta. Fără acest document, artileria, aviația vor bombarda la fel ca și ieri, ca alaltăieri, neștiind noile obiective. Mai ales instalațiile *radar*.

— Înțeleg... nu-i nevoie să-mi spui de două ori, de la cap la coadă. Îți trebuie caseta!

— Atunci fugi, Marika! Sub nucul nostru din vie m-așteaptă un camarad.

Marika roșește.

— N-ai uitat nucul?

— Nu. Și nici pe tine. Dar aleargă... Te aștept în fundul curții. De-acolo ies mai departe la nuc.

— Bine, alerg. N-ai vrea să mă iei cu tine?

— Unde?

— Dincolo, la ai noștri. Ferencz mă amenință că mă duce arestată la Budapesta, dacă nu vreau să-l urmez de bunăvoie.

— E periculos, Marika. Și-apoi o fată pe front nu-i de șagă. Ai răbdare o zi, două, și vă scăpăm de robie.

— Stai în curte. Nu ieși în uliță.

— S-a făcut!

Nu trecură zece minute și Marika ajunse acasă. Îi spuse lui taică-său ce-i cu Nicolae.

Lui Francisc Pall îi plăcu gîndul că are un asemenea viitor ginere! Se bucură mai ales de faptul că nu-și pusese pielea în saramură de florile mărului. Cu toate că aviatorul murise, caseta lui era de-o mare

importanță, de vreme ce l-au trimis după ea pe Nicolae. Auzi, bată-l să-l bată de băiat! Ce curaj pe el! Să treacă linia frontului pe sub nasul dușmanului!

Marikăi nu-i spuse nimic din toate aceste gînduri. Îi dădu caseta, murmurînd cu totul altceva :

— Bolînd îi și băiatul lui Pătru... Dar ce facem cu ofițerul? Cum îl îngropăm cu fiarele astea în curte?

— Lasă pînă vin ai noștri.

— Om vedea. Cînd ieși, vezi să nu te simtă ăștia de pe prispă. Le-am dat un ciubăr de vin fiert și s-au îmbătat.

— Dorm tun. Sînt morți de oboseală. Au fugit destul azi. I-au luat ai noștri din spate. Ies pe uliță prin fund, să nu mă simtă santinela din fața porții.

— Fii cu grijă, fata tatii! Pune caseta sub bundă.

Cînd Marika ieși pe uliță, rămase ca trăsnită. În fața ei se afla fiul primarului, Ferencz. Apăruse de după un gard și-o lumina cu o lanternă. Nu era însoțit de nimeni. Vorbi și el încet, ca să nu fie auzit de cei care dormeau prin curte, lîngă tancuri :

— Hei, tu, Marika!

Cu toată sperietura, fata reuși să-l înfrunte :

— Da... domnule Ferencz! Ce doriți?

— Unde fugi la miez de noapte? Doar era vorba să plecăm mîine, amîndoi, spre Budapesta...

Trebuia să găsească cu orice preț o scăpare. N-avea timp de pierdut. Și nici să stea cu slugoiul lui Horty...

— Ia, mă duc la doftoroaie, la moașă... Îi e rău tatii... îl junghie la inimă...

Ferencz chicoti, arătîndu-și dinții mari, ca de cal.

— Tatii, ori lui Nicolae al lui Măceș ?

Un ghimpe o înțepă adînc în inimă... Dintr-o străfulgerare înțelesese că Ferencz știe ceva. Își mușcă limba pînă la sînge, ca să nu țipe. Răspunse mirată :

— Ce-ți veni cu Nicolae ? Lasă-mă să alerg după moașă... Îți arde de glume !...

Ferencz o întrerupse tăios :

— De-ajuns cu gluma ! Degeaba vrei să alergi. Nu mai ai la cine. L-am dat pe mîna comandaturii germane. Spionul ! Ce crezi că nu te-am văzut cînd ai ieșit cu el din casă ? L-a ridicat patrula fără să se aștepte măcar.

Fata simți că-i tremură genunchii și-o cuprinde amețeala. Reuși totuși să se adune :

— Ticălosule !

Vru să treacă înainte, dar Ferencz o apucă de braț.

— Te-am scos din cauză. N-am spus nimic despre tine, ca să-ți dovedesc că-mi ești dragă.

— Ticălosule ! mai spuse fata întretăiat, cu noduri de durere în gît.

Smucindu-se, reuși să-i scape din mîini, alergînd nebună pe uliță și strîngînd sub bundă caseta. Ce să mai caute pe la casa lui Nicolae ? Nicolae era acum în mîna dușmanului.

Camaradul lui îl aștepta la nucul lor din vie. Acolo trebuia predată caseta. Dar Nicolae, ce se va alege cu Nicolae ?

*

Pe jumătate leșinat, fără să se poată mișca, cu mîinile legate la spate, zăcea pe dușumeaua unde fusese azvîrlit de către ofițerul hitlerist. Deslușì ca prin ceață o masă, o lampă, cîteva dulapuri, un telefon, iar pe perete două tablouri : Hitler și Horty... Patrula hitleristă îl dezarmase, lovindu-l cu patul armei în cap, peste umeri, apoi îi legase mîinile la spate. Îl ridicase pe sus și îl adusese aici.

Recunoscuse în pragul primăriei pe vechiul său rival, pe Ferencz, băiatul primarului, care rîdea batjocoritor, lăsînd să i se vadă, printre buzele groase, dinții de un galben murdar.

Ferencz îl luase prin surprindere tocmai cînd Măceș ieșise s-o ducă pe Marika pînă la poartă, s-o aștepte în fundul curții. Da, aici greșise. Nu trebuia să plece o dată cu ea. Trebuia să fi stins lumina și să fi ieșit pe tăcute în fundul grădinii.

Acum, în fața morții, îi venea să urle. Nu de frică, ci de ciudă că nu putea executa misiunea. Își aminti cu îngrijorare că este încă așteptat de cei care-l trimiseseră, care avuseseră încredere în el, în sergentul Măceș Nicolae.

În sufletul său se cuibărise o mare tristeţe. Tristeţea neputinţei dinaintea morţii, cînd ştii că treci linia vieţii şi — fără să mai poţi socoti — te duci undeva, în necunoscut.

Îi veni să zîmbească, dar obrazul vînăt şi umflat nu vru să se destindă, durerea săgetîndu-l pînă în moalele capului.

Gemu şi respiră greu. Auzi, dincolo de uşă, în camera de alături, vorbe neînţelese, răguşite, răstite. Pricepu că erau cîţiva hitlerişti care strigau unul la altul, ca nişte cîini în faţa prăzii.

Deodată însă desluşi glasul tatălui său, glasul acela blînd, moale, de om necăjit, care îngîna printre suspine :

— Nu-i vinovat, dom'le ofiţer !... O vin't acasă... S-o fi săturat şi el prin străini. O ajuns cu frontu' pe lîngă casă şi l-o fi mînat dorul... Că de patru ani nu l-am mai văzut, de cînd s-a pus graniţa între noi şi ceilalţi români... Aveţi milă măcar de el ! Omorîţi-mă pe mine în locul lui !...

Vorbele bătrînului fură curmate de izbitura unei palme ce răbufni înfundat. Urmă un icnet înecat de o tuse răguşită.

— Dă-l dracului de boşorog, avem tot timpul să-i tragem un glonţ în ceafă !

Cel care vorbise acum era chiar primarul Ferencz. Măceş l-ar fi recunoscut dintr-o sută. Avea un glas piţigăiat.

În camera de alături, glasul primarului fu întrerupt de un altul.

— Nein ! Nein ! se amestecă un neamț, pe limba lui, apoi începu să turuie ca o mitralieră.

Băiatul primarului, „Ferenczică", cum îi ziceau cei de un leat cu el, traducea :

— Herr hauptman [1] nu-i de acord să-l împușcăm acum. Zice că mai întîi trebuie făcută confruntarea între tată și fiu. Poate că așa aflăm mai multe de la fiu-său... Cum o fi intrat în sat, fără să-l simtă cei din linia întîia ? Că doar sînt atîția kilometri pînă la linia frontului.

Sergentul Măceș tresări. Cu toată fierbințeala ce-l cuprinsese, își dădea seama de ceea ce se petrecea în jur. Numai caseta fotografică a aviatorului să nu fi ajuns în mîna lor.

Își încordă și mai mult auzul. Cu toate că îi vîjîia îngrozitor capul, reuși să deslușească ce se vorbea în camera cealaltă, unde se afla taică-său.

— Și, totuși, domnule Ferencz, nu bănuiți de ce a venit spionul ? Ce l-a făcut să riște ? Nu cumva e în legătură cu aviatorul doborît ieri ? Asta vrea să afle de la tumneafoastră domnul căpitan german.

— Am să-mi dau osteneala să aflu de la prizonier. Și asta cît mai repede. Am eu o socoteală veche cu spionul ăsta.

---

[1] Domnul căpitan.

— Știm, știm, tracuța de el nu frea să fie tracuța tumneafoastră. Foarte bine, herr Ferencz.

Măceș auzi totul. Va să zică, fiul primarului nu știa încă nimic. Nu știa, sau nu vrea să spună că Marika e în legătură cu el ?

Atunci unde-i Marika ? A reușit să fugă cu caseta pînă la caporalul Bogdan, la marginea viilor ?

Simți că-și pierde cunoștința, că se sufocă... că se prăbușește într-un gol imens și că-i vine să strige după ajutor. Dar, ca o sabie de foc, bezna fu străluminată de un gînd : „Taci, nu striga ! Taci ! Poate că mai e o scăpare".

Apoi leșină din nou, respirînd întretăiat, ca un narcotizat pe masa de operație.

*

Sleiți de puteri, Bogdan și Marika făceau acum cale întoarsă, fără Măceș. Mergeau aproape de un ceas, printr-o pădure de fagi, orbecăind prin noapte, avînd ca punct de reper doar Steaua Polară.

Mergeau în sens contrar ei, adică spre sud, fiecare gîndind cu amărăciune la Măceș.

Acolo, sub nuc, cînd Bogdan a aflat din gura fetei ce i se întîmplase sargentului, pentru un moment a vrut să acționeze de unul singur. Să se ducă la primărie să-i secere cu automatul pe cei care-l arestaseră pe Măceș, să-l scoată de acolo, să pună mîna

pe o mașină și să răzbească peste pod, înapoi, către ai lor. Dar analizînd mai „la rece" situația, și-a dat seama că se duce direct la moarte. Nu-i era de el, cît mai ales de casetă. Ordinul era clar. Chiar în noaptea aceea trebuia să fie predată la Cartierul diviziei. Ce-o să zică generalul cînd o afla că Măceș a căzut în mîna dușmanului ?

Parcă o să-l audă pe căpitanul Lascu : „Cum de-ai îndrăznit, caporal, să-l lași pe sergent singur, prizonier ?" „Mi-aș fi dat viața pentru el, domnule căpitan, dacă n-ar fi fost ordinul să aducem caseta". Ieșiră din pădure. Rămaseră pironiți locului. În fața lor era un lac mare.

Marika oftă îndelung.

— Mi se pare că e crescătoria de pește de la Făget. Pe malul celălalt e o cabană. De-aici aduceau nemții pește la popotă, în sat.

Bogdan își aminti harta din baraca căpitanului Lascu. De la Făget și pînă la linia frontului mai erau vreo 3 kilometri.

Se apropiară prin desișul trestiilor de marginea lacului. Cîteva păsări de baltă, speriate, își luară zborul.

Un reflector țîșni în noapte, tăind întunericul cu un cuțit de lumină orbitor de albă și, în aceeași clipă, cîteva rafale răsunară peste apă.

Se auzi un rîs gutural.

— Gut, Hans, erste classe ! [1]

Nu departe de ei, răsări o barcă vîslită de două umbre. Înainta către două puncte ce pluteau pe luciul apei luminată de reflector.

O voce gravă răsună dintr-o altă parte a lacului. Imediat reflectorul se stinse. Bogdan șopti către Marika :

— Să știi că ăla de-a strigat e șeful lor. Îi ceartă c-au tras în rațe și că au aprins reflectorul. Poate că rațele astea or să ne ajute și pe noi. Ne-a mai ajutat un iepure...

— Cum ?

— Ai să vezi ! Știi să înoți ?

— Ce vrei să faci ?

— Să trecem lacul. N-avem timp să-l ocolim. Orice întîrziere e fatală pentru Măceș.

— Imposibil s-ajungem înot. Aproape doi kilometri și apa e rece. Gîndește-te că sîntem în octombrie...

— Cine ți-a spus că înot ?

— Atunci cum ?

— Cu barca acestor viteji vînători de rațe sălbatice.

Marika de-abia acum descoperi ce fel de om e prietenul lui Măceș. Îl privi admirativ, dar gîndindu-se la riscul traversării o luă cu frig.

[1] Bine, Hans, clasa întîia !

— Și dacă ne descoperă și trag în barcă ?

— Am prevăzut și varianta asta.

Ieșiră din stufăriș chiar în locul de unde plecaseră cei doi hitleriști cu barca. Lăsaseră pe mal ranițele și-acum se întorceau cu prada ca s-o prepare la focul ce mocnea într-un șanț.

Bogdan o lăsă pe Marika ascunsă într-o groapă individuală, iar el se tîrî ca un șarpe, pînă lîngă foc. Luna apusese demult, dar licărul stelelor tremura în adîncul lacului.

Barca făcu un rondou și veni cu prova în viteză, cele două umbre vîslind puternic, drept în mal.

Bogdan se tîrî încă puțin pînă ajunse lîngă barcă. În timp ce primul fascist sări pe pămînt cu cele două rațe vînate, cel de al doilea, încă în barcă, ridica ramele din apă.

Marika nu văzu decît cum primul fascist se lungi la pămînt lîngă Bogdan. Se înfioră însă cînd auzi un horcăit.

Cel de al doilea se opi o clipă, descumpănit.

— Hans, vas ist das ? [1]

Sări și el, dar se potcni în același loc ca și primul. Auzind horcăitul, Marika nu se mai înfioră. Ieși din groapă apropiindu-se de-a bușilea de caporal.

— De ce-ai venit ? Nu e pentru o fată, asta...

Fetei îi veni amețeală. Într-adevăr, nu era pentru

[1] Hans, ce este ? (în limba germană).

ea așa ceva. Îl văzu pe Bogdan cum șterge lama unui cuțit plin de sînge.

Bogdan spuse :

— ... Ajută-mi să-i trag în apă.

După ce făcură treaba, Bogdan tăie cîteva trestii cu cuțitul. Marika se miră.

— La ce-ți trebuie ?

— La prins pești, nu zici că e crescătorie ?

Luară automatele fasciștilor, urcară în barcă și vîsliră către malul celălalt. Trecuseră de jumătatea lacului cînd auziră glasuri de pe malul de unde plecaseră.

Reflectorul țîșni și cînd prinse barca în lumina-i orbitoare, cîteva rafale făcură să le țiuie gloanțele pe la urechi.

Marika îngînă :

— Ne-au descoperit !

— Ce mare filozofie !... Ține caseta bine sub bundă. Ia o trestie în gură, ca să poți resipra, și dă-ți drumul peste barcă, în apă...

Cînd a doua serie de rafale ciuruiau barca, cei doi înaintau pe sub apă respirînd prin trestii. Apa nu era adîncă. De-abia le trecea de cap. Merseră așa cam un sfert de ceas, dar li se păru o veșnicie.

Ieșiră la mal. O luară la fugă să se încălzească. Intrară într-un lan de porumb încă necules. Merseră prin el, intrară iar într-o pădure și văzură undeva,

în stînga, înălțîndu-se cîteva rachete multicolore. Acolo erau ai lor.

Marika se opri în loc, clănțănind. Tremura ca varga. Bogdan îi scoase bunda. Rochia i se lipise udă de corp. Era gheață. O luă în brațe încălzind-o cu propriu-i corp.

— Mi-e necaz că nu dau de-un neamț, să-ți fac cadou un rînd de haine uscate.

— Nu-mi trebuie... Hai, mai repede! Să știi că dacă-l salvăm pe Nicolae, te pun în capul mesei la nuntă, ca frate de mînă al miresei.

— Ce să zic, chelului ce-i mai lipsește acum?!

Cînd ieșiră la marginea pădurii, căzură într-o ambuscadă. Se auziră pași apropiindu-se.

— Păcat! oftă Bogdan. S-a dus dracului nunta! Căzurăm prizonieri. Aruncă caseta, repede, pînă n-o zăresc fasciștii.

Marika leșină. Bogdan întinse automatul cu gînd să-și dea cît mai scump pielea.

Se auzi vocea unuia:

— Predați-vă! Mîinile sus!

Caporalului îi veni așa ca o beție și chiui:

— Mă predau, suflete, dar du-mă repede la căpitanul Lascu! Altfel fac moarte de om!

*

Zorile încă nu alungaseră noaptea, cînd căpitanul Lascu sosi la Divizie însoțit de Marika și de caporalul

Bogdan. Fata era albă ca varul. La întrebările generalului răspundea doar atît : „Mai repede, domnule general ! Mai repede, fraților, mai repede, să nu-l omoare pe Nicolae !“

Caporalul dădu toate informațiile, în timp ce la ambulanța diviziei Marikăi i se administra medicamente pentru a alunga din ea răceala. Doctorul se minună cum de a putut rezista fata atîta drum și, mai ales, cum de nu s-a ales cu o „galopantă“, după ce a trecut prin apă și a mers cu hainele ude prin frigul nopții.

Plăcile fotografice din casetă fuseseră developate și acum noile obiective erau trecute pe hărțile statelor majore ale regimentelor din eșalonul întîi.

Aviația primise misiunea ca o dată cu zorile să lovească în plin instalațiile *radar* descoperite în careul hărții B — Y 231, iar regimentul de tancuri să rupă apărarea inamicului și, cu desant pe tancuri, să elibereze satul Răchișani în timp ce o grupă specială, comandată de căpitanul Lascu, va primi o misiune cu totul aparte.

Caporalul Bogdan fusese trimis cu o sanitară la ambulanță, dar mașina ajunsese goală la destinație.

Căpitanul Lascu se pomenise cu el tocmai cînd urca pe tanc cu echipa sa de șoc.

Peste zgomotul asurzitor al motoarelor, ofițerul auzi totuși glasul caporalului :

— Merg și eu, dom'căpitan ! Doar sergentul Măceș mi-e ca și frate... Sînt invitat din oficiu la nuntă...

*

Măceș se trezi a doua oară din leșin. Văzu totul ca prin ceață : un dulap mare, prins cu un lacăt vechi, ruginit, și un fier lung așezat în diagonală peste ușă. Îi veni să zîmbească amar, amintindu-și cum din dulapul acesta a scos notarul, cu ani în urmă, un registru, atunci cînd i-a cerut Măceș un certificat de naștere.

Tot acolo se afla și registrul morților. Acum, acolo vor să-l treacă. Ce e și viața !... Treci dintr-un registru într-altul, în același dulap. Te muți de la vii la morți, fără să te întrebe careva dacă vrei, fără să știe nimeni ce-ai pe suflet și ce-ai dori.

Uite, el ar vrea acum să aibă o grenadă, să-i scoată cuiul, să se tîrască pînă în camera cealaltă, unde sînt fasciștii, și dintr-o singură aruncare să-i facă praf. Dar n-are ! Au în schimb bestiile astea niște mijloace de tortură, că se temea să nu le spună tot ce vor.

Iată, iar au intrat la el hauptmanul, Ferencz și tîlmaciul. Oare de cînd îl chinuiau ? Trăia între vis și viață. Leșinase, apoi îl treziseră, udîndu-l cu apă rece.

Nici nu mai putea răspunde. Limba i se umflase cît un burete.

Ferencz turba de furie, văzînd că prizonierul nu mai poate vorbi. Îi întinse, pentru a nu ştiu cîta oară, hîrtia pe care să scrie.

Sergentul nu schiţă nici un gest. Ştia că-l vor împuşca. Numai caseta să fi ajuns !

Nesiguranţa asta îl chinuia mai mult decît tortura.

După ce l-au trezit din nou din leşin, l-au adus şi pe bătrîn, crezînd că sergentul o să cedeze, văzîndu-şi tatăl acolo, bătut şi el, plin de sînge, cu hainele rupte. Dar, în loc să-l cîştige pe băiat, îl îndîrjiră şi pe bătrîn. De la atitudinea aceea de umilinţă, în care cerea să fie el pedepsit în locul fiului, Pătru Măceş devenise dîrz, acuzator. Poate mîndria de a nu fi mai prejos decît propriul său copil îl făcuse astfel.

La cea de a patra trezire din leşin, sergentul simţise o usturime de neînchipuit în tălpi. Îl arseseră cu vergi înroşite în foc. Apoi însuşi hauptmanul îi smulsese unghiile de la mîna stîngă „cerîndu-şi scuze" că nu i le poate smulge încă pe cele de la dreapta, întrucît era sigur că, pînă la urmă, sergentul va scrie din ce unitate vine, cu ce scop şi prin ce loc a reuşit să treacă linia frontului.

Legat de scaun simţea, pe măsură ce-i smulgeau unghiile, o durere neînchipuită, groaznică, răzbătîndu-i cu mii de ace prin toţi nervii, din vîrful dege-

telor și pînă în fundul ochilor. Gemea înfundat, cu convulsii, pînă cînd simți că leșină.

Hauptmanul se răsti la tălmaci. Acesta la Ferencz :

— Imbecilule ! Uite că nu vorbește !

Rînjind, Ferencz se apropie de Măceș :

— Mă, de ce te încăpățînezi ? Marika a mărturisit tot... Doar e unguroaică de-a noastră...

Translatorul ținu și el să precizeze :

— Auzi ? Tracuța la tine a spus tot !

Pentru un moment Măceș stătu la îndoială. Dac-au chinuit-o ?... Dar alungă astfel de gînduri. Marika venise la el, în miez de noapte, să-l ajute... Marika nu poate trăda. Cine iubește, nu poate trăda. Nu-l îngrijise ea pînă-n clipele morții pe locotenentul aviator Jurcă ? Asta nu e dragoste față de oamenii buni ? Cu riscul vieții l-a îngrijit ! Vru să le zvîrle în față cît sînt de mincinoși, dar nu mai putu scoate decît sunete neînțelese.

Atunci puse mîna teafără pe creion și scrise cu litere mari, de tipar : MINȚI, PORCULE !

Ferencz îl pălmui. Hauptmanul însă rîse cînd îi traduse tălmaciul. Măceș continua să scrie, la fel de mare, un alt rînd, tot cu litere de tipar, dedesubtul celui adresat hortistului : O SĂ VĂ IA DRACUL PE TOȚI !

Hauptmanului îi îngheță rîsul. Începu să răcnească și o avalanșă de pumni și lovituri de cravașă se abătu asupra sergentului...

Deodată, o împușcătură răsună în cameră. Lampa din tavan se bălăbăni ca o pendulă obosită, gata să-și dea duhul. Măceș crezu că, în sfîrșit, a scăpat de toate chinurile. Îi păru rău că n-a putut afla dacă a ajuns la destinație caseta. Îi păru rău și de Marika, și de părinți, și de Bogdan, și de căpitanul Lascu, și mai ales de Jurcă și Tudor...

Dar cel mai rău îi părea că moare fără să fi făcut cine știe ce lucru mare în viață.

Auzi o nouă împușcătură, apoi o rafală sparse geamul. Lampa se făcu țăndări. Simți că se înăbușă sub povara lui Ferencz, care căzuse peste el.

În pragul ușii apăruse Bogdan, cu automatul întins. Cei trei călăi zăceau alături ciuruiți de rafalele automatelor.

Sergentul își pierdu cunoștința. Prin sat vuiau motoarele tancurilor românești. Măceș parcă plutea undeva, printre stele. Cineva îi tăiase legăturile de la picioare.

Cînd se trezi, peste cîteva ceasuri, la ambulanță, închise speriat ochii. Ce căutau ceilalți acolo ? Îi deschise din nou. Simți o împunsătură sub bandajul ochiului stîng. Deci trăia.

Doctorul spuse :

— E salvat !...

Măceș îi privi roată pe toți. Erau acolo, în jurul lui : Lascu, Bogdan, Marika...

Bogdan șopti :

— Dom' sergent, stai liniștit.

Măceș murmură :

— Dar caseta ?

— Caseta a ajuns unde trebuia... Stai liniștit...

Pe un ochi de geam soarele intra și el în cameră, luminînd fețele oamenilor.

VOR APARE ÎN
CLUBUL
TEMERARILOR

I. M. ŞTEFAN

MISIUNE SPECIALĂ

MISIUNE SPECIALĂ

MISIUNE SPECIALĂ

MISIUNE SPECIALĂ

MISIUNE SPECIALĂ

MISIUNE SPECIALĂ

EDITURA TINERETULUI

MIRCEA ȘERBĂNESCU

AVENTURĂ ÎN LUMEA ALBASTRĂ

AVENTURĂ
ÎN LUMEA ALBASTRĂ

AVENTURĂ
ÎN LUMEA ALBASTRĂ

AVENTURĂ
ÎN LUMEA ALBASTRĂ

AVENTURĂ
ÎN LUMEA ALBASTRĂ

EDITURA TINERETULUI

AUREL LECCA și ANDI LECCA

VÎNĂTORII DE CAPETE

VÎNĂTORII DE CAPETE

VÎNĂTORII DE CAPETE

VÎNĂTORII DE CAPETE

VÎNĂTORII DE CAPETE

VÎNĂTORII DE CAPETE

VÎNĂTORII DE CAPETE

EDITURA TINERETULUI

Redactor responsabil : TUDOR POPESCU
Tehnoredactor : GABRIELA TĂNASE

Dat la cules. 18.08.1966. Bun de tipar 26.11.1966. Apărut 1966. Comanda nr. 7509. Tiraj 80 149. Hîrtie ziar sul de 50 g/m². Format 700×1000/32. Coli editoriale 1,95. Coli de tipar 2. A.T. 3537 C.Z. pentru bibliotecile mici 8R—93.

Tiparul executat sub comanda nr. 60.548 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București — Republica Socialistă România

Lei 1,50
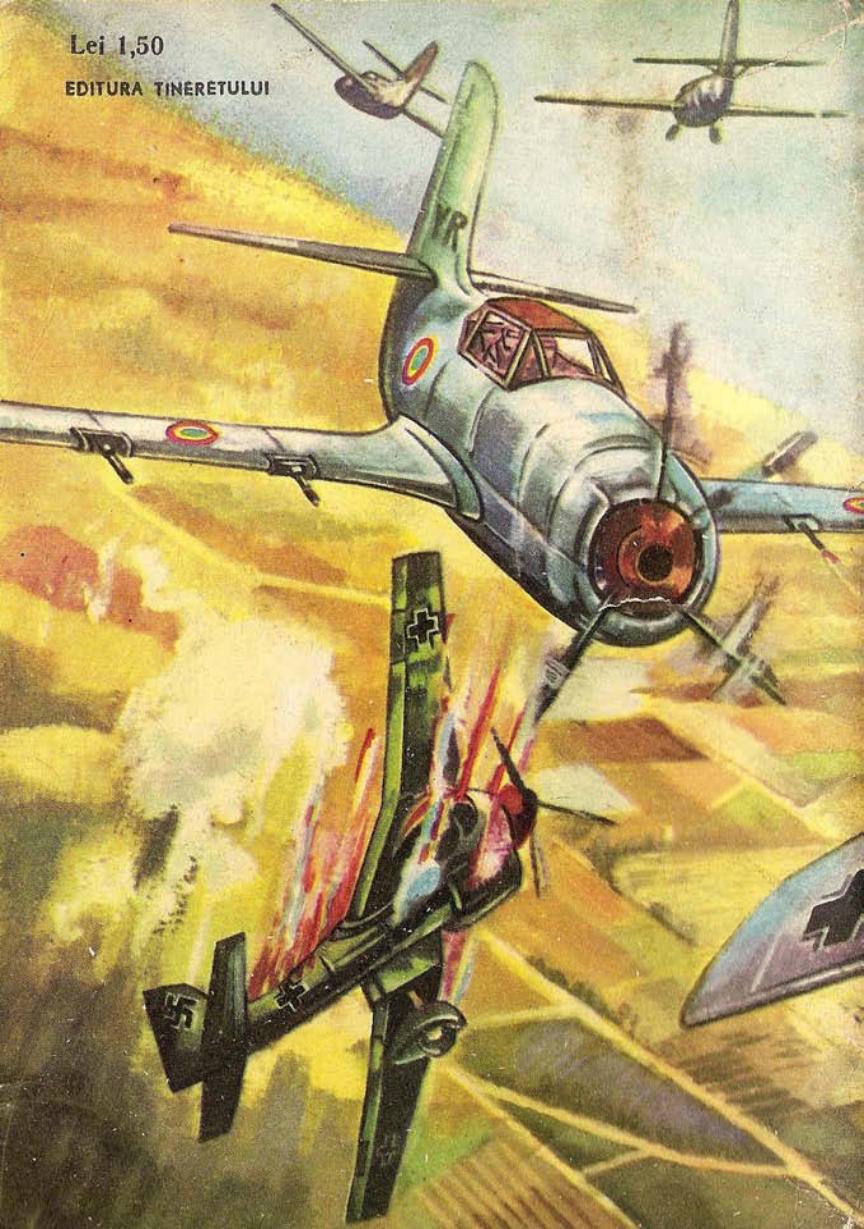
EDITURA TINERETULUI